

Tijekom seminara koji se nedavno održao u Hrvatskoj i Sloveniji, porazgovarao sam s jednim od najpoznatijih svjetskih psihijatara - Stanislavom Grofom, tvorcem koncepta transpersonalne psihologije i pionirom proučavanja drugih stanja svijesti i utjecajem istih na ljudsku psihu.

Ovaj zapaženi stručnjak i autor velikog broja knjiga s nama je podijelio neke od vlastitih spoznaja vezanih uz osobnu uporabu psihodeličnih praksi, kao i rezultate proučavanja korisnika diljem svijeta.

RATKO MARTINOVIĆ: Po Vašem mišljenju, što je zaista promjena paradigme čovječanstva? Trebamo li promijeniti samo psihološku razinu ili moramo ići do promjene kuta gledanja na cijeli život?

STANISLAV GROF: Osobno vjerujem da je ludost ove civilizacije u globalu vezana uz razinu svijesti. Samim time je teško stvoriti neke promjene bez velike transformacije čovječanstva u cjelini. Kroz rad i holotropska stanja uz šamanistička, spiritualna i psihodelički potpomognuta stanja dobivamo uvid u prirodu stvarnosti - više ne moramo učiti recimo ekologiju jer osobe kroz konekciju uviđaju povezanost čitave planete. Želja za međunarodnim mirom također postaje realnost - čisto jer uviđamo kako agresija nikada nije rješenje. Kroz unutarnju spoznaju dobivamo vanjski uvid u stvarnost...

RATKO MARTINOVIĆ: Hoće li onda ta transformacija biti potaknuta iznutra ili izvana?

STANISLAV GROF: Ne znam kako bi došla izvana, s obzirom na okolnosti naših strategija za rješavanje problema - koje zapravo služe da bi stvorile još veći broj istih. Einstein je jednom prilikom rekao da je probleme nemoguće riješiti istim razmišljanjem kojim su problemi i nastali. Taj princip vidimo svugdje i trenutno ne vidim nijednu drugu mogućnost osim one da počnemo mijenjati sebe.

RATKO MARTINOVIĆ: S obzirom na sve, koja je onda prava priroda stvarnosti - iz perspektive Vaših iskustava s psihodeličnim istraživanjima?

STANISLAV GROF: Kada bih sažeo sve što sam iskusio i vidio, bio bih vrlo blizu velikih duhovnih učitelja s Istoka. Svijest stvara iskustvo materijalnog svijeta i virtualne stvarnosti - nezamislivo mi je da materija stvara svijest. Također, smatram da naša svijest ne dolazi iz mozga.

RATKO MARTINOVIĆ: Je li u pitanju onda nekakva Matrica?

STANISLAV GROF: Apsolutno postoji korelacija čiji su temelji u biokemiji. Ja propitkujem povezanost mozga i svijesti, na način sličan televiziji. Kako možemo utjecati na sliku i zvuk TV-a, te popraviti probleme i manjkavosti - isto tako možemo i mozak... No, to nema nikakvog

utjecaja na emitiranje programa koji je i dalje tu. TV i mozak zapravo emitiraju program, a nisu odgovorni za njegovu kreaciju.

RATKO MARTINOVIĆ: Velika potpora ovakvim razmišljanjima je i holografska teorija...

STANISLAV GROF: Bili smo iznimno uzbuđeni kada je Karl Pribram istraživao mozak, te je uz Einsteinovog suradnika Davida Brohma stvorio holografski model svemira. Razvojem prvih tehničkih holograma sve je dodatno dobilo na relevantnosti. Taj generirani Matriks ne možemo percipirati izuzev ako um ne postavimo u određeno stanje. Razvili smo i ideju blisko vezanu uz kvantnu fiziku - ovo je samo eksplicitni red, a implicitni dolazi iz nekog drugog smjera...

RATKO MARTINOVIĆ: To bismo onda mogli kolokvijalno nazvati i 'Matricom u Matrici'...

STANISLAV GROF: Film 'Matrix' zorno prikazuje upravo to, i to na vrlo zanimljiv način.

RATKO MARTINOVIĆ: Čovječanstvo bi se u takvom scenariju praktički nalazilo u snu. Je li taj nivo sanjarenja i masovne hipnoze baziran isključivo na podsvjesnom nivou ili je razina i na materijalnom, putem plasirane hrane, vode, zraka?

STANISLAV GROF: Mislim da je hipnoza sama po sebi daleko kompleksnija. Ukoliko idemo duboko u spoznavanje sebe - slično kao sa zamotanim papirom kojemu ne vidimo unutrašnjost - i dosegnemo visoke nivoe, onda dosežemo i interpretacije svijeta bazirane na unutrašnjem iskustvu. Kroz godine rada uvidio sam da tim potezom svijet gledamo dvojako, te perspektivu uvijek možemo potražiti i unutar sebe - makrokozmos gledan kroz mikrokozmos. Upravo to je i osnova holografskog modela jer svaki manji dio sadrži i kompletnu sliku.

RATKO MARTINOVIĆ: Što je onda šira slika ove blokade? Postoji li namjera ili skrivena ruka kojoj odgovara blokada svijesti?

STANISLAV GROF: Postoji i jedan drugi način gledanja na tematiku. Hinduistički pristup razmatra mogućnost da živimo u stvarnosti 'opozita', odnosno različitosti u kojoj nam je otežano vidjeti neke stvari - čisto zbog toga da izvučemo bolja iskustva.

RATKO MARTINOVIĆ: Da onda preoblikujem pitanje - postoji li mogućnost da ovako ipak ne bismo trebali živjeti i da je u pitanju širokopojasna zavjera?

STANISLAV GROF: Jungov arhetipni nivo vezan uz mitologiju usko je vezan uz Platonove forme i ideje. Uz arhetipe stoje i protoumovi - također, tu su i sjene. Na tom nivou možemo razmatrati i osobne sile vezane uz svakoga uz nas, kao u tibetanskoj knjizi mrtvih gdje se život razmatra kao igra 'bogova' - mi netom prije života uviđamo pozitivne strane koje ćemo iskusiti, a isto tako dobivamo i 'sjenu' koja nam otežava stvari. Takve stvari možemo spoznati kroz određena stanja svijesti. Astrologija nas upoznaje sa Suncem, Mjesecom, Venerom... To je filozofija promjena svijeta - ne možemo samo tako eliminirati određene probleme, već se moramo s istima suočiti. Uzmimo za primjer ulaganje vodećih svjetskih sila u rakete - možemo ih uporabiti kao oružje, a isto tako mogu poslužiti za ekspanziju u svemir i istraživanje novih svjetova. Moguće je da zbog toga i postoji ovaj 'virtualni' model života - čisto da bismo prije

shvatili kako istinska spoznaja leži u nama.

RATKO MARTINOVIĆ: Psihološki pristup svemu bi se definitivno promijenio kada bismo jednog dana upoznali vanzemaljsku inteligenciju...

STANISLAV GROF: Da, definitivno, odličan zaključak. Sličan primjer su i tzv. 'vanzemaljske otmice'. Poznajem vrhunske psihijatrijske stručnjake koji su imali probleme i s karijerom jer su promatrajući žrtve takvih otmica zaključili da ne znaju pozadinu fenomena, ali mogu garantirati kako oteti ljudi nisu 'luđaci'. Preširok je to fenomen da bi se samo tako generalizirao. Japanski avion svojedobno je u Australiji imao bliski susret s NLO letjelicom i slučaj je odmah preuzela vojska - to je sličan primjer kao onaj sa spomenutim raketama - kada bismo promijenili perspektivu prema fenomenu možda bi i otkrića bila znatno povoljnija.

RATKO MARTINOVIĆ: Kada pogledamo spektar 'bombardiranja', onda je sve jasnije - s jedne strane udarci na podsvijest kroz simbole, zvukove, mirise, a s druge posao bez imalo slobodnog vremena... Koje je 'svjetlo na kraju tunela' u ovom sustavu vrijednosti?

STANISLAV GROF: Unatoč tome što postoje brojni problemi, da su nam um i duša na pravom mjestu - isti ne bi niti postojali, barem ne u tolikoj mjeri. Netko je izračunao da bi tjednim novcem utrošenim na oružje u istom vremenskom razdoblju iskorijenili glad na svijetu. I nije to samo stvar industrije - mogli bismo Saharu pretvoriti u ravnicu, Indiju infrastrukturalno ojačati... Tu su i lijekovi za bolesti dostupni svima - no novac za takve stvari nije raspoloživ, dok je za nevidljive bombardere, bespilotne letjelice i nuklearne glave. Nije čak dovoljno niti to što se jednim nepromišljenim potezom pojedinca može izbrisati cijeli planet, pa se upotrebljava i simbolička manipulacija seksom na drugoj razini. Vrtimo se u krug, i to konstantno.

RATKO MARTINOVIĆ: Što kao psihijatar mislite o subliminalnim porukama?

STANISLAV GROF: Definitivno se upotrebljavaju, kao i poruke koje možda i nisu subliminalne, ali definitivno utječu na podsvijest. Kao takav primjer izdvojio bih simbole, za koje malo ljudi zna što zaista čine. Moja žena proučavala je oglašavanje i otkrila da se spiritualni simboli iskorištavaju za privlačenje u određene skupine ili mistična iskustva. Zlato, dijamanti i sam nakit su također jedan način simbolike. To je slično pitanju 'Zašto je drago kamenje drago?' Dijete koje upita to zapravo je u pravu. Dijamante danas možemo i simulirati laserima i tehnologijom... To je samo jedan od načina 'zaključavanja', a psihodelična iskustva služe kao 'otključavanje'. No, isto tako bih rekao da naša podsvijest upravo takvo 'drago kamenje' promatra kao najbolji kruti prikaz mističnih iskustava - zato ih se koristi u alkemiji i većini duhovnih praksi. Oni prikazuju našu težnju ka transcendentalnom - i još jednom ukazuju kako se sve baš poput simbola može razmatrati na više načina, ovisno o kutu gledanja.

RATKO MARTINOVIĆ: I za kraj, kakva iskustva ste imali na DMT-u i Ayahuasci?

STANISLAV GROF: Prije no što sam prošlog mjeseca otišao iz Kalifornije, pročitao sam odličnu knjigu 'The Toad And Jaguar' ('Žaba i jaguar'). Autor je obišao različita plemena i to u vrijeme kada je DMT bio u procesu zabrane pa još nije bio protuzakonit. DMT je sam po sebi izuzetno moćan, te ga možemo izolirati iz različitih vrsta žaba. Sve pak možemo povezati s

majanskom kulturom. Napisao sam knjigu 'When Impossible Happens' ('Kada se dogodi nemoguće') i u njoj imam čitavo poglavlje u kojem opisujem vlastito iskustvo, koje mi je zapravo najbolje psihodelično iskustvo koje sam imao. Došao sam u svijet bez arhetipa, rođenja i povezao se sa silama koje su stvorile sam svemir. To je nevjerojatna stvar i teško je opisati ono što sam iskusio jer je teško stvoriti granice i referentne točke. Čak ni smrt nije ništa šokantna i vidio sam prošle živote uz agoniju mučenja na inkviziciji. Povezao sam se u jednom trenutku i s oceanom, postao jedno sa svime. Iskustvo Ayahuasce pomaže nam upravo u onome što smo ranije pričali - mijenjamo kut gledanja na stvari. Isto se može postići i nekim drugim tehnikama i kroz druge spiritualne prakse - kao npr. u Indiji ili Tibetu. Jedini problem je održavanje novog stanja svijesti...

RATKO MARTINOVIĆ: Hvala Vam na intervjuu!

Napisao Ratko Martinović

http://nexus-svjetlost.com/intervjui/item/512-stanislav-grof-psihodelicne-prakse-omogucavaju-promjenu-kuta-gledanja-stvarnosti